

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. rugsėjo 12 d. Nr. 21RE1- (AG1-190/12-2025)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė), Birutės Pranevičienės ir Dariaus Saveikio (pranešėjas),

sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei,

dalyvaujant trečiajam suinteresuotam asmeniui I. D. ir atstovui advokatui Vitalijui Jaroščenkai, viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka mišriu būdu, nuotoliniu būdu ir trečiajam suinteresuotam asmeniui dalyvaujant Komisijos posėdžių salėje išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjų J. Š. ir V. G. skundą Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus (duomenys neskelbtini) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus. Trečiasis suinteresuotas asmuo I. D..

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjos J. Š. ir V. G. (toliau – abi kartu pareiškėjos) skundu Komisijos prašo panaikinti: „1) Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) Viešosios tvarkos skyriaus (duomenys neskelbtini) sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Skundžiamas sprendimas); 2) įpareigoti savivaldybę pakartotinai įvertinti situaciją, atsižvelgiant į tai, kad tujos pasodintos po teisės aktų įsigaliojimo ir pažeidžia nustatytus atstumus; 3) prireikus – inicijuoti teisėtumo atkūrimą savivaldybės kompetencijos ribose“.

Nurodo, kad pareiškėjos (duomenys neskelbtini) kreipėsi į Administraciją prašydamos įvertinti ir pašalinti (arba perkelti) per arti pareiškėjų sklypo ribos ((duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini)) pasodintas tujas, esančias kaimyniniame sklype adresu (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Tujos pasodintos maždaug 0,5 metro atstumu nuo pareiškėjų namo sienos. Pareiškėjų teigimu, tujos riboja natūralų šviesos patekimą į vidų, blogina ventiliaciją, kelia gaisrinės saugos riziką, pažeidžia estetinį fasado vaizdą bei artėja prie pamatų, taip pat pažeidžia teisės aktuose nustatytą minimalų atstumą.

Pareiškėjų teigimu tujos pasodintos 2010 metais, todėl joms taikomi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-01-06 įsakymu Nr. D1-717 patvirtinti atstumų reikalavimai.

Nurodė, kad nors Administracija Skundžiamame sprendime patvirtina, kad duomenys buvo tikrinami, tačiau neatsakė ar buvo įvertintas sodinimo metas ar buvo taikomi teisės aktų reikalavimai, pagal jų įsigaliojimo datą. Pareiškėjų nuomone savivaldybė turėjo ne tik informuoti apie civilinės teisės galimybes, bet ir atlikti vertinimą dėl teisės aktų pažeidimų, nes tai yra viešojo intereso klausimas – tinkamas želdinių priežiūros ir saugaus atstumo užtikrinimas. Todėl pareiškėjų nuomone Skundžiamas sprendimas nepakankamai motyvuotas ir neišsamus (b. l. 1).

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija atsiliepiu į skundą prašo pareiškėjų skundą atmesti kaip nepagrįstą arba bylą nutraukti.

Atsiliepime nurodo, kad (duomenys neskelbtini) į Kauno miesto savivaldybės administracijos padalinį Viešosios tvarkos skyrių (toliau – Skyrius) kreipėsi Pareiškėjos su pagalbos prašymu sprendžiant galimai per arti augančių tujų problemą adresu (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini) / (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Pagal Pareiškėjų pateiktus duomenis skyrius atliko (duomenys neskelbtini) atliko faktinių duomenų patikrinimą vietoje (akto Nr. (duomenys neskelbtini)), kuriame užfiksavo, kad „ adresu (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), užfiksuoti augalai – tujos augantys gretimais tvoros. Pagal Registrų centro išrašą tujos auga privačioje žemės valdoje.“ Atitinkamai Skyrius pateikė pareiškėjoms skundžiamą sprendimą ((duomenys neskelbtini) Nr. (duomenys neskelbtini)), kuriame nurodė, kad „(duomenys neskelbtini) buvo atliktas faktinių duomenų patikrinimas reg. Nr. (duomenys neskelbtini), kurio metu nustatyta, kad tujos auga privačiame sklype. Pranešame, kad želdiniai esantys privačios žemės valdos sklype yra civilinio teisinio santykio objektai. Civilinio teisinio pobūdžio klausimus reguliuoja civilinis kodeksas. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-717 patvirtintos „Dėl medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo“ taisyklės nustatančios, koku mažiausiai leistinu atstumu turi būti veisiami medžiai ir krūmai nuo atitinkamų objektų įsigaliojo tik 2008 m. sausio 6 d., o teisės aktų nustatyti reikalavimai gali būti taikomi tik po jų įsigaliojimo pasodintiems želdiniams.

Lietuvos Respublikos teritorijoje ne miškų ūkio paskirties žemėje esančių želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus nustato Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas (toliau – Želdynų įstatymas). Kauno miesto savivaldybės taryba 2025 m. kovo 18 d. sprendimu Nr. T-163 „Dėl Kauno miesto želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių patvirtinimo“ vadovaudamasi Želdynų įstatymu patvirtino Kauno miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisykles (toliau – Taisyklės). Taisyklių 3 p. numato, kad Taisyklės yra privalomos visiems savivaldybės teritorijoje esantiems želdynų ir želdinių savininkams ir valdytojams, želdynus ir želdinius prižiūrinčioms įmonėms, fiziniams ir juridiniams asmenims, o 4 p., kad už želdynų ir želdinių apsaugą, tinkamą jų priežiūrą ir tvarkymą atsako želdynų ir želdinių savininkai ar valdytojai.

Administracija sutinka, su Pareiškėjų argumentu, kad veisiant želdinius privačiuose žemės sklypuose vadovaujama Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintomis Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėmis (toliau – Želdynų taisyklės). Želdynų taisyklių 5 punkte nurodyta, jog veisiant medžius ir krūmus privačiose žemėse privaloma laikytis 5.1, 5.10, 5.11 papunkčiuose nurodytų nuostatų. Nagrinėjamu atveju aktualus 5.11 papunktis, kuriame nurodyta, kad želdiniai veisiami taisyklių priede nurodytu mažiausiu leistinu atstumu iki kaimyninio sklypo ribos, kai želdiniai veisiami be šio sklypo savininko ar valdytojo sutikimo raštu. Administracija neturi duomenų apie sutikimo buvimą, kaip ir neturi nenuginčijamų duomenų kada ginčo želdiniai buvo pasodinti prie Pareiškėjų žemės sklypo – nustatyti neįmanoma, o kaip teisingai nurodyta skundžiamame rašte – šios taisyklės įsigaliojo tik nuo 2008-01-06 dienos, atitinkamai nesant įrodymų, kad tujos buvo pasodintos po šio teisės akto atsiradimo, nėra pagrindų taikyti šio teisės akto reglamentavimo ginčo situacijoje. Todėl absoliučiai pagrįstai ir teisėtai pareiškėjoms buvo pasiūlyta savo galimai pažeistas teises ginti bendrosios kompetencijos teisme.

Pareiškėjų prašomi atlikti veiksmai nėra Administracijos kompetencijos ribose. Pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 26 p. numatyta savarankiškoji savivaldybės kompetencija: kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas. Taigi lingvistiškai aiškinant šią norminio teisės akto nuostatą akivaizdu, kad neatsižvelgiant į žemės, kurioje želdynai yra, nuosavybės formą savivaldybės gali želdinius tik inventorizuoti ir apskaityti, tačiau jų genėti, iškirsti ar kitaip juos paveikti – negali. Šią poziciją patvirtina ir jau aukščiau pateiktas Taisyklių 4 p. reglamentavimas, numatantis pareigą želdinius prižiūrėti jų savininkams/valdytojams. Kadangi ginčo želdiniai nėra viešojoje miesto teritorijoje jų valdytojas/savininkas yra privačios teritorijos valdytojas/savininkas, kuria Pareiškėjos ir turi reikšti reikalavimus dėl želdinių priežiūros. Akcentuotina, kad pareiškėjos

pačios rašte skyriui nurodo, jog tą ir yra dariusios, t. y., kad jau yra pateikusias želdinių savininkui prašymą želdinius pašalinti ir yra gavusios tam tikros formos atsakymą (su galimai alternatyviu siūlymu „keisti esamą metalinę tinklinę tvorą mainais į augalų pašalinimą). Aplinkybė, kad kontaktas su gretimo namų valdos savininku Pareiškėjų netenkina nekeičia fakto, kad tarp pareiškėjų ir gretimos valdos savininko yra susiklosčiusi privataus pobūdžio ginčas, kurios spręsti nei Kauno miesto savivaldybės administracija (toliau – KMSA), nei Skyrius nėra įgalioti, kadangi teisingumą Lietuvoje vykdo teismai, o ne savivaldos institucijos.

Nurodo, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtintas fundamentalus nuosavybės neliečiamumo principas. Aiškindamas šią nuostatą Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugsėjo 19 d. nutarimas), kad Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtinti nuosavybės neliečiamumas ir apsauga reiškia, jog savininkas turi teisę valdyti jam priklausantį turtą, juo naudotis ir disponuoti, taip pat teisę reikalauti, kad kiti asmenys nepažeistų šių jo teisių, o valstybė turi pareigą ginti ir saugoti nuosavybę nuo neteisėto kėsimosi į ją. Nuosavybės teisės, taip pat ir jos apsaugos institutas visų pirma yra išplėtotas bei detalizuotas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) normose. Nuosavybės teisė yra suprantama kaip teisė savo (savininko) nuožiūra, tačiau nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti (CK 4.37 straipsnio 1 dalis). Detalizuojant skundžiamame rašte pateiktus argumentus dėl civilinės teisės akcentuotina, kad CK 4.98 straipsnyje įtvirtintas savininko teisių gynimo būdas – negatorinis ieškinys. Remdamasis šiuo straipsniu savininkas gali reikalauti pašalinti bet kuriuos jo teisės pažeidimus, nors ir nesusijusius su valdymo netekimu. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, pasisakydamas dėl CK 4.98 straipsnio aiškinimo ir taikymo, yra konstatavęs, kad ieškovas, pareiškęs negatorinį ieškinį, turi įrodyti du dalykus: 1) kad jis yra turto savininkas; 2) kad jo teisės yra pažeistos. Savininkas neturi įrodinėti, kad jo teises pažeidžiantis asmuo elgiasi neteisėtai. Atitinkamai įvertinus visus skyriui žinomus faktus, Pareiškėjų nurodytus argumentus, nėra teisinio pagrindo konstatuoti, kad skyrius pateikdamas Pareiškėjoms skundžiamą raštą pasielgė netinkamai ar priėmė neteisėtą sprendimą.

Pažymi, kad teismų praktikoje dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių taikymo yra nustatyta, kad medžių (kitų želdinių) įveisimo/pasodinimo atstumai, skaičiuojami nuo besiribojančio sklypo, privačiuose sklypuose sureglamentuoti tik nuo 2016 m. rugpjūčio 25 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. D1-717 pakeitimams. Pirminėje Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių redakcijoje, galiojusioje nuo 2008 m. sausio 6 d. ir iki 2016 m. rugpjūčio 25 d., 2 punkte buvo nustatyta, kad nustatyti reikalavimai netaikomi privačioje žemėje ir privačiose namų valdose veisiamiems medžiams ir krūmams. Atitinkamai akivaizdu, kad skundžiamas raštas priimtas tinkamai išsiaiškinus teisinius ir faktinius pagrindus, o jį naikinti nėra teisinių pagrindų, kadangi byloje nėra jokių duomenų, kad ginčo želdiniai buvo pasodinti po 2016 m. rugpjūčio 25 d. (netgi priešingai, pareiškėjo nurodo, kad tai daryta 2010 m.), kuomet atsirado imperatyvus reikalavimas augalų sodinimui tam tikru atstumu.

Nurodo, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnio 4 dalis numato, kad viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. To paties straipsnio 5 dalis numato, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. Šio straipsnio 6 dalis taip pat numato, kad administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Nagrinėjamu atveju skundžiamas raštas turėjo visus būtinuosius VAĮ 10 straipsnyje numatytus būtinuosius elementus.

Analizuodamas VAĮ įtvirtintus individualaus administracinio akto turiniui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas motyvavimo pareigos turinį visų pirma sieja

su teisėtumo principo suponuojamų reikalavimų laikymusi. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau - LVAT) 2011 m. birželio 27 d. sprendimas Nr. A⁵⁵⁶-336/2011; 2017 m. lapkričio 22 d. nutartis Nr. A²³⁸⁷-575/2017 ir kt.*).

Pažymi, kad individualiais administraciniais aktais, kuriuos priima viešojo administravimo subjektai, yra sprendžiami klausimai dėl skirtingo pobūdžio teisinių santykių, kuriuos reguliuoja specialios teisės normos, skirtos tik šiems teisiniams santykiams reglamentuoti. Tai lemia, kad ir skirtinguose teisiniuose santykiuose priimamų individualių administracinių aktų turinys gali būti skirtingas (pagal apimtį, struktūrą ir pan.), nes gali būti sąlygotas tų specialiųjų teisės normų reikalavimų, kurios reglamentuoja atitinkamus teisinius santykius. Kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAI taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. spalio 4 d. nutartis Nr. A⁴³⁸-1116/2010, 2018 m. balandžio 18 d. sprendimas byloje Nr. A⁸⁷¹-525/2018 ir kt.*).

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnis reglamentuoja skundžiamų teisės aktų panaikinimo pagrindus. Minėto straipsnio 1 dalies nuostatos nustato, kad skundžiamas teisės aktas (ar jo dalis) turi būti panaikintas, jeigu jis yra: 1) neteisėtas iš esmės, tai yra savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams; 2) neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas viešojo administravimo subjektas; 3) neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą. Iš pareiškėjų skunde pateikiamų argumentų nėra aišku, kokie (jei iš viso tokių buvo) procedūriniai pažeidimai, pareiškėjų nuomone, galėjo būti padaryti, ar buvo padaryti skyriui, nagrinėjant kreipimąsi.

Administracijos nuomone, vertinant pareiškėjų skundo turinį, jų keliamus reikalavimus ir pateikiamus argumentus, akivaizdu, kad pareiškėjos siekia panaikinti skundžiamą skyriaus raštą vien dėl to, kad jų netenkina priimtas sprendimas nurodantis joms kreiptis į bendros kompetencijos teismą. Tačiau akcentuotina, kad bendro pobūdžio pareiškėjų nepasitenkinimas susidariusia teisine padėtimi negali būti pagrindu naikinti teisėtą, teisingą ir aukštesnės galios teisės aktų reikalavimų, bei teismų praktiko nepažeidžiantį viešojo administravimo subjekto sprendimą. Net ir parengus perdėtai motyvuotą atsakymą pareiškėjų pažeistos teisės dėl tujų šalinimo, nebus apgintos, kadangi tai nėra KMSA kompetencija. Todėl, atsakovės teigimu, skundžiamas sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas (b. l. 15-21).

Tretysis suinteresuotas asmuo I. D. atsiliepime nurodė, kad sutinka su Kauno miesto savivaldybės administracijos atsiliepimu ir prašo pareiškėjų skundą atmesti.

Atsiliepime nurodo, kad su G. buvo susitarta, kad nuo jų pusės bus pasodintos tujos, kurios ateityje sudarys natūralią tvorą, kadangi jos kiemo teritorijoje augina paukščius – vištas, kurias lesina, bei kurios natūraliai išskiria atliekas, kurios irdamos skleidžia nemalonų kvapą. Dėl šios priežasties nebuvo kitos išeities, kaip pasodinti tujas, kurios iš dalies įsisavins iš žemės grunto skaidymosi medžiagas, bei bus natūrali tvora, kuri bent kažkiek sugers sklindantį nemalonų kvapą.

Paaiškino, kad po kurio laiko kaimynėms nepatiko, kad paaugusios tujos neleidžia matyti, kas vyksta trečiojo suinteresuoto asmens teritorijoje, todėl jos surašė raštą. Į pareiškėjų raštą buvo atsakyta 2024-12-21 raštu, tai patvirtina pašto kvitas Nr. (duomenys neskelbtini), atsakymą pareiškėjos gavo. Pareiškėjoms buvo siūloma: 1) Statyti bendrą tvorą, tam kad atriboti teritoriją, ir kad ateityje nekiltų tarpusavio pretenzijų. Jūsų nurodymas, kad tinklinė metalinė tvora jau yra iš dalies teisingas, kadangi ši tvora nėra ištisinė, be to jau yra surūdijusi ir praradusi savo tvirtumą. Rekonstruoti ją nėra tikslinga, kadangi, kaip minta, ji nėra ištisinė, todėl vis tiek reikia statyti naują vientisą, kad negadinti bendro vaizdo, bei naujai pastatyta tvora tarnaus ilgiau. 2) Pašalinus tujas, mes pageidaujame, kad prie tvoros būtų nugriauti galimai nelegaliai pastatyti statiniai, kadangi jie taip pat užstoja šviesą ir saulės pateikimą į mūsų teritoriją, bei gadina bendrą kraštovaizdį. Kiekviena teritorija turi savo užstatymo intensyvumą,

tam kad išlaikyti bendruosius saugumo ir higienos reikalavimus. 3) Dėl plokštės nuo lango nuėmimo mes sutinkame, jei Jūsų langas bus nevarstomas ir su nepermatomu (matiniu) stiklu. Toks pageidavimas grindžiamas tuo, kad mes nenorime, kad būtų arti mūsų privačios erdvės, be to, Jūsų langas išeina tiesiai į mūsų langus. Pagal STR 2.02.02:2004 „Visuomeninės paskirties statiniai“ 3 priedą „Statinių išdėstymo sklype reikalavimai“: Statiniai turi būti išdėstomi sklype taip, kad nebūtų pažeisti gretimų sklypų savininkų ar naudotojų teisėti interesai. Kadangi Jūsų statinys statytas iki šių reikalavimų įsigaliojimo, ir nebuvo nustatyti atstumai, todėl mes pageidaujame, kad būtų laikomais bent mūsų teisėtų interesų reikalavimo. 4) Jei nerasime bendro visiems tinkamo sprendimo, mes taip pat būsime priversti elgtis pagal įstatymą, kadangi statinio projektas ar nauja projekto laida (kai pakeitus esminius statinio projekto sprendinius privaloma gauti naują statybą leidžiantį dokumentą) turi būti rengiama vadovaujantis privalomaisiais statinio projekto rengimo dokumentais, tarp jų – teritorijų planavimo dokumentais, projektiniais pasiūlymais. Projekto (ar naujos projekto laidos) sprendiniais negali būti viršijami teritorijų planavimo dokumentuose (ir pagal juos parengtoje projektinių pasiūlymų rengimo užduotyje) nustatyti leidžiamieji užstatymo intensyvumo ir užstatymo tankio rodikliai. Statybos įstatymo 2 straipsnio 11 dalyje nurodyti esminiai statinio projekto (taip pat ir naujos projekto laidos) sprendiniai turi atitikti projektinius pasiūlymus, parengtus pagal nustatyta tvarka patvirtintą projektinių pasiūlymų rengimo užduotį. Galiojantys teisės aktai nenumato išimčių, kada minėti reikalavimai (įskaitant projektinių pasiūlymų rengimo užduotyje nustatytus reikalavimus dėl užstatymo intensyvumo ir užstatymo tankio) rengiant statinio projektą (naują projekto laidą) galėtų būti pažeidžiami. Tačiau tolimesnio pasiūlymo iš pareiškėjų nebuvo sulaukta.

Trečiojo suinteresuoto asmens teigimu, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakyme Nr. D1-717 „Dėl medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“ buvo nurodyta, kad „Šios taisyklės nustato medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo reikalavimus“, Šiais reikalavimais vadovaujasi fiziniai ir juridiniai asmenys, veisiantys medžius ir krūmus, parenkantys vejų žolių ir gėlių asortimentą ir įrengiantys vejas ir gėlynus visuose miestų ir miestelių želdynuose, išskyrus privačioje žemėje ir privačiose namų valdose veisiamus medžius ir krūmus ir įrengiamas vejas ir gėlynus, tačiau tujų sodinimo metu šios taisyklės negalėjo būti taikomos, kadangi buvo sodinama privačioje žemėje (b. l. 38-41).

Komisijos posėdyje trečiojo suinteresuoto asmens I. D. pakviesti liudytojai M. D. (sūnus) ir L. D. (sūnaus sutuoktinė) papildomai nurodė šias aplinkybes: kad kartu su sutuoktiniu pas vyro mamą I. D. adresu (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), gyvena daugiau negu (duomenys neskelbtini) metų; tujos auga irgi panašų laikotarpį (apie 15 metų).

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus (duomenys neskelbtini) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumo ir pagrįstumo.

Dėl byloje nustatytų aplinkybių

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjos (duomenys neskelbtini) prašymu pašalinti ar perkelti per arti sklypo ribos pasodintus augalus, kreipėsi į Kauno miesto savivaldybę. Nurodė, kad greta pareiškėjų sklypo, adresu (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), šiaurinėje kaimyninio sklypo (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), pasodintos tujos, kurios yra vos per 0,5 m nuo pareiškėjų namo ir bendros sklypo ribos. Pažymėjo, kad sutikimo dėl tujų sodinimo jos nedavė ir prašė pagalbos sprendžiant problemą bei imtis priemonių užtikrinti teisės aktų reikalavimų laikymąsi (b. l. 2, 22).

KMSA Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vyr. specialistė M. Č. (duomenys neskelbtini) atliko faktinių duomenų patikrinimą vietoje. Faktinių duomenų patikrinimo akte Nr. (duomenys neskelbtini) nurodė, kad patikrinimo metu adresu (duomenys neskelbtini) g. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), užfiksavo augalus - tujas augančias gretimais tvoros. Pagal Registrų centro išrašą tujos auga privačioje žemės valdoje. Prie akto pridėtos 3 (trys) nuotraukos (b. l. 27-28).

KMSA atsakė pareiškėjoms Skundžiamu sprendimu, kuriuo informavo, kad (duomenys neskelbtini) buvo atliktas patikrinimas reg. Nr. (duomenys neskelbtini), kurio metu nustatyta, kad tujos auga privačiame sklype. Nurodė, kad želdiniai esantys privačios žemės valdos sklype yra civilinio teisinio santykio objektai, o civilinio teisinio pobūdžio klausimus reguliuoja Civilinis Kodeksas.

KMSA nurodė, kad atsižvelgiant į tai, kad ginčas kilęs tarp civilinio teisinio santykio subjektų, dėl civilinio teisinio santykio objektų, turi būti sprendžiamas civiline tvarka. Kiekvienas suinteresuotas asmuo, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 straipsnio 1 punktu, turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama teisė arba įstatymų saugomas interesas.

Dėl ginčo esmės

Ginčo situacijos teisinius santykius reglamentuoja toliau nurodyti teisės aktai.

Želdynų įstatymo 1 str. 1 d. reglamentuota, kad įstatymo tikslas – nustatyti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę. Šio įstatymo 2 str. 13 d. apibrėžta, kad savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijos – želdiniais ar želdynais užimti žemės plotai, esantys savivaldybės patikėjimo ar panaudos teise valdomoje valstybinėje žemėje ir savivaldybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje, taip pat Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos valdomoje valstybinėje žemėje miestuose, miesteliuose ir kurortuose, 19 d. apibrėžta, kad želdiniai – ne miško žemėje įveisti ar natūraliai augantys medžiai, krūmai ar lianos. Šio įstatymo 4 str. 1 d. reglamentuota, kad želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo valstybinį valdymą pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, jų įgaliotos institucijos ir savivaldybių institucijos. Šio įstatymo 5 str. 2 d. nurodyta, kad savivaldybių vykdomosios institucijos ar jų įgalioti savivaldybių administracijų direktoriai: 3) organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą; 4) organizuoja želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos veiklą, užtikrina jos išvadų skelbimą savivaldybių interneto svetainėse; 11) konsultuoja želdinių savininkus ar valdytojus dėl želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo. Želdynų įstatymo 9 str. 5 d. reglamentuota, kad privatiems želdynams įrengti, prižiūrėti ir tvarkyti želdynų projektų rengti neprivaloma. Įrengiant ar pertvarkant privačius želdynus, veisiant želdinius privačioje žemėje, būtina laikytis želdinių sodinimo minimalių atstumų ir priežiūros reikalavimų, nustatomų aplinkos ministro tvirtinamose Želdynų taisyklėse. Šio įstatymo 26 str. 1 d. 7 p. nurodyta, kad asmenys turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka apskusti valstybės ir savivaldybių institucijų, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos, pareigūnų, fizinių ir juridinių asmenų veiksmus, kai jie pažeidžia teisės aktuose nustatytus želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdinių veisimo reikalavimus. Želdynų įstatymo 27 str. 1 d. 1 p. nurodyta, kad želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai privalo saugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę.

Želdynų taisyklių 1 p. nurodyta, kad Želdynų taisyklės nustato želdynų įrengimo ir želdinių veisimo reikalavimus, 2 p. nurodyta, kad šie reikalavimai taikomi įrengiant viešuosius želdynus ir veisiant želdinius ne miško žemėje, valstybinės žemės viešosiose erdvėse. Veisiant medžius ir krūmus privačioje žemėje, privaloma laikytis 5.1, 5.10 ir 5.11 pp. nustatytų reikalavimų. Želdyno taisyklių 5.11 pp. nurodyta, kad medžiai ir krūmai veisiami Želdynų taisyklių priede nurodytu mažiausiu leistinu atstumu iki kaimyninio sklypo ribos, kai želdiniai veisiami be šio sklypo savininko ar valdytojo sutikimo raštu.

Iš pareiškėjų skundo turinio matyti, kad pareiškėjos nesutinka su Skundžiamu sprendimu, kadangi, jų nuomone, jis nemotyvuotas ir neišsamus. Pareiškėjos taip pat nurodo, kad tujos pasodintos 2010 metais, todėl joms turi būti taikomi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-01-06 įsakymu Nr. D1-717 patvirtinti atstumų reikalavimai.

Atsakovė KMSA ir trečiasis asmuo I. D. nurodo, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-01-06 įsakymas Nr. D1-717 dėl atstumų nebuvo taikomas privačioje žemėje ir privačiose namų valdose veisiamiems medžiams ir krūmams ir kad šis reikalavimas atsirado nuo 2016-08-25 dienos, kai buvo pakeistos taisyklės.

Iš byloje esančių oficialių dokumentų nustatyta, kad ginčo tujos auga privačiuose žemės sklypuose.

Komisija pažymi, kad net pačios pareiškėjos atsakovei bei Komisijai teiktuose procesiniuose dokumentuose pripažįsta teisiškai reikšmingą aplinkybę, kad ginčo tujos buvo pasodintos 2010 metais. Taigi, ši aplinkybė laikytina nustatyta ir pakartotinai jos atsakovei KMSA nustatinėti, kaip skunde Komisijai nurodo pareiškėjos, nebuvo pagrindo.

Komisija pažymi ir tai, kad priešingai negu teigia pareiškėjos skunde, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymas Nr. D1-717 „Dėl želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklių patvirtinimo“ dėl atstumų nebuvo taikomas privačioje žemėje ir privačiose namų valdose veisiamiems medžiams ir krūmams (įsakymo 2, 4, 5.9, 8.1-8.2 ir kiti punktai). Toks teisinis reglamentavimas atsirado tik pakeitus taisykles nuo 2016-08-25 dienos, kai buvo priimtas 2016-08-24 Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-565 „Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklės“ (toliau – 2016-08-24 Taisyklės).

Kasacinio teismo jurisprudencijoje dėl teisės normos galiojimo laiko atžvilgiu nurodoma, kad teisinio reguliavimo srityje galioja taisyklė *lex retro non agit* – teisės aktas neturi atgalinio veikimo galios, todėl teisės aktai paprastai netaikomi tiems įvykusiems teisiniams faktams ir teisiniams padariniais, kurie atsirado iki naujai priimto teisės akto įsigaliojimo. Ši taisyklė yra svarbus ir būtinas veiksnys užtikrinant teisės, įstatymų, teisinės tvarkos stabilumą ir tvirtumą, teisinių santykių subjektų teises bei pasitikėjimą valstybės priimtais teisės aktais ir pačia valstybe (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. gruodžio 23 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-568/2014).

Taigi šiuo atveju ginčo tujoms negalėtų būti taikoma pareiškėjų prašoma vėlesnė griežtesnė redakcija (2016-08-24 Taisyklių), nes būtų pažeistas vienas iš pamatinių teisės taisyklių - *lex retro non agit* – teisės aktas neturi atgalinio veikimo galios, todėl teisės aktai paprastai netaikomi tiems įvykusiems teisiniams faktams ir teisiniams padariniais, kurie atsirado iki naujai priimto teisės akto įsigaliojimo.

Be to, Skundžiamas sprendimas atitinka ir VAI 10 str. 5 d. ir 6 įtvirtintus reikalavimus.

Taigi šiuo atveju atsakovės Skundžiamas sprendimas paliktinas nepakeistas, o pareiškėjų skundas šioje dalyje atmestinas kaip nepagrįstas.

Netenkinus pareiškėjų skundo šioje dalyje, nėra teisinio pagrindo taikyti ir išvestinį antrąjį pareiškėjų skundo reikalavimą – „*įpareigoti savivaldybę pakartotinai įvertinti situaciją, atsižvelgiant į tai, kad tujos pasodintos po teisės aktų įsigaliojimo ir pažeidžia nustatytus atstumus.*“

Dėl trečiojo pareiškėjų skundo prašymo - prireikus – inicijuoti teisėtumo atkūrimą savivaldybės kompetencijos ribose

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 5 str. 2 d., Lietuvos administracinių ginčų komisijos teritoriniai padaliniai nagrinėja skundus (prašymus) dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus. Komisija nesprendžia ginčų, kurie nepriskirtini Komisijos kompetencijai, t. y. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 18 str., 20 str. 2, 3, 4 d. ir 21 str. 1 ir 3 d. nurodytų administracinių ginčų (bylų), taip pat administracinių ginčų, kuriems nagrinėti įstatymai nustato kitokią ikiteisminio ginčų nagrinėjimo tvarką (IAGNTĮ 5 str. 3 d.).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, kad administracinis teismas (*šiuo atveju – Komisija*) imasi nagrinėti suinteresuoto asmens skundą tik tada, kai yra kilęs viešojo administravimo srities ginčas, t. y., kai kilęs ginčas yra įstatymų leidėjo priskirtas jo kompetencijai ir šis ginčas nepatenka į administracinių teismų (*šiuo atveju – Komisijos*) kompetenciją ribojančių išimčių taikymo sritį (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. rugpjūčio 28 d. nutartį

byloje Nr. eAS-606-502/2019, 2021 m. lapkričio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-677-552/2021).

Pažymėtina, kad Komisija yra nepriklausoma ikiteisminė institucija, nagrinėjanti viešojo administravimo srities ginčus (IAGNTĮ 2 straipsnio 1 dalis ir 4 straipsnio 1 dalis). Komisija nėra viešojo administravimo subjektas ir neatlieka viešojo administravimo funkcijų, todėl negali vykdyti tam tikram viešojo administravimo subjektui įstatymais suteiktos kompetencijos (žr., pvz., pagal analogiją, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. rugsėjo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-603/2009; kt.).

IAGNTĮ 10 str. 2 d. 1 p. nustatyta, kad Lietuvos administracinių ginčų komisijos pirmininko (komisijos pirmininko pavaduotojo teritoriniame padalinyje) ar komisijos pirmininko (komisijos pirmininko pavaduotojo teritoriniame padalinyje) paskirto kito administracinių ginčų komisijos nario sprendimu atsisakoma priimti skundą (prašymą) nagrinėti, jeigu skundo (prašymo) nagrinėjimas nepriskirtinas administracinių ginčų komisijos kompetencijai.

Kadangi ši aplinkybė neginčijamai paaiškėjo administracinės bylos nagrinėjimo iš esmės metu, dėl skundo trečiojo reikalavimo priimamas sprendimas šioje dalyje bylos dalį nutraukti kaip nepriskirtiną Komisijos kompetencijai (IAGNTĮ 20 str. 2 d. 1 p.).

Dėl trečiojo asmens I. D. prašymo priteisti bylos išlaidas

Atsiliepime trečiasis suinteresuotas asmuo I. D. prašo priteisti iš pareiškėjų (duomenys neskelbtini) eurų bylinėjimosi išlaidų ir pateikia tai tinkamai įformintus patvirtinančius dokumentus.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 5 dalis reglamentuoja, kad Lietuvos administracinių ginčų komisija ir jos teritoriniai padaliniai, nagrinėdami skundus (prašymus), nei žalos, nei bylos šalių turėtų išlaidų atlyginimo klausimų nesprenžia. LVAT yra nurodęs, kad asmuo, patyręs išlaidų ikiteisminėje ginčų nagrinėjimo institucijoje, kai byla teisme nebuvo nagrinėjama, gali šias išlaidas vertinti kaip turėtų turtinį nuostolį ir dėl šios žalos atlyginimo kreiptis į teismą, vadovaudamasis Civilinio Kodekso nuostatomis (žr. pvz., LVAT 2009 m. lapkričio 27 d. nutartį administracinėje byloje A-502-1269/2009; 2019 m. gruodžio 30 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-3085-624/2019; 2021 m. spalio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1940-789/2021 ir kt.).

Atsižvelgiant į minėtą teisinį reglamentavimą ir teisminę praktiką, konstatuotina, kad Komisijai nesuteikta teisė spręsti atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimo, todėl Komisija I. D. prašymo dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo nesprenžia ir šį klausimą palieka nenagrinėta. Tačiau pažymi, kad dėl Komisijoje faktiškai patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, turėdami tai patvirtinančius įrodymus, asmenys turi teisę kreiptis į civilinį teismą dėl šios turtinės žalos atlyginimo priteisimo (žr., pvz., *inter alia* 2011 m. gruodžio 2 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį kasacinėje byloje Nr. 3K-7-375/2011; žr., ir *inter alia* pagal analogiją 2024 m. lapkričio 19 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegijos nutartį kasacinėje byloje Nr. 2K-241-387/2024).

Likusieji bylos proceso šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys lemiamos juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui, todėl detalčiau nedėstyti ir neanalizuotini. Be to, LVAT ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau - EŽTT) formuoja praktiką, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 16034/90 *V. de H. v Netherlands*, 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 20772/92 *H. v Finland*, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 *G.R. v Spain* ir kt.). LVAT jurisprudencijoje aiškinant Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) normas (ABTĮ 13 str. 1 d., 20 str.) taip pat ne kartą buvo imperatyviai pažymėta, kad įstatymo reikalavimas motyvuoti teismo sprendimą nereiškia įpareigojimo teismui atsakyti į kiekvieną proceso dalyvio argumentą (LVAT 2008 m. gruodžio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P⁴⁴⁴-196/2008, 2009-07-24 nutartis administracinėje byloje Nr. P⁷⁵⁶-151/2009, 2009 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P⁵²⁵-194/2009, 2013 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-216/2013 ir kt.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Skundą dalyje pagal pareiškėjų J. Š. ir V. G. skundą Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus (duomenys neskelbtini) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Likusioje dalyje bylą nutraukti kaip nepriskirtiną Komisijos kompetencijai.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Daiva Bereikienė

Komisijos nariai

Birutė Pranevičienė

Darius Saveikis